

Letnik 1912.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XL. — Izdan in razposlan 23. dne maja 1912.

Vsebina: Št. 99. Ukaz, s katerim se izdaja ustav ter učni in preskusni red za studij kmetijstva na c. kr. vseučilišču v Krakovu.

99.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk z dne 12. maja 1912. l.,

s katerim se izdaja ustav ter učni in preskusni red za studij kmetijstva na c. kr. vseučilišču v Krakovu.

Na podstavi Najvišjega pooblastila z dne 3. maja 1912. l. se izdaja v porazumu s poljedelskim ministrom naslednji ustav z učnim in preskusnim redom za studij kmetijstva na c. kr. vseučilišču v Krakovu in se razveljavlja z razpisom ministrstva za bogočastje in nauk z dne 8. avgusta 1890. l., št. 16.091, za omenjeni studij uvedeni začasni ustav ter začasni učni in preskusni red.

Ustav za studij kmetijstva na c. kr. vseučilišču v Krakovu.

Namen studija kmetijstva.

§ 1.

Studij kmetijstva s poljskim učnim jezikom na c. kr. Jagellonskem vseučilišču v Krakovu je uveden za to:

- a) da nudi bodočim kmetovalcem priliko si pridobiti temeljito občo in strokovno-znanstveno omiko;
- b) da nudi osebam, ki hočejo strokovno in znanstveno delati na polju katerekoli posebne stroke kmetijstva, priliko se temeljito izobraziti v izbrani smeri;
- c) da omogoči dijakom drugih fakultet dosego posameznih za njihov bodoči poklic porabnih znanosti na polju kmetijstva.

Njegovo stališče na vseučilišču. Dijaki.

§ 2.

Studij kmetijstva z vsemi za ta namen določenimi zavodi, zbirkami in drugimi znanstvenimi pomočki je celokupna sestavina modroslovne fakultete; zato se na profesorje, docente, učitelje, dijake, asistente, služabništvo in znanstvene zavode uporabljajo vsa določila, ki veljajo za vseučilišča in zlasti za modroslovno fakulteto, če se v tem ustavu ali v poznejših predpisih ne določijo razlikujoči se zaukazi.

Zlasti je za redne dijake (slušatelje) vzprejemati samo tiste, ki se morejo po občih predpisih na podstavi svojega zrelostnega izpričevala vpisati v matico na modroslovni fakulteti.

Drugi dijaki se morejo pripuščati le za izredne slušatelje k posameznim kolegijem kmetijskega pouka izpolnjuje obče predpise — toda poprej poprašvaši ravnatelja kmetijskega studija.

Pouk.**§ 3.**

Pouk v kmetijstvu obsega osnovne stroke, glavne stroke in pomožne stroke v taki razsežnosti in razdelitvi, da mora trajati popolni kurz, čigar dovršitev je potrebna za doseg izpričevala, oziroma diploma, štiri leta.

Poučujejo deloma profesorji, ki so že zato nastavljeni, da redno zastopajo dotične naravoslovne ter kmetijske stroke, deloma za primerno nagrado, ki jo določi c. kr. naučno ministrstvo, drugi profesorji in docenti vseučilišča, oziroma učiteljskemu zboru vseučilišča ne še pripadajoči učitelji, ki jih na predlog modroslovnega profesorskega zbora določi c. kr. naučno ministrstvo vsakočasno za eno leto ali en tečaj, da zastopajo posamezne discipline.

Učni načrt.**§ 4.**

Pri učnih predmetih, ki se predavajo v studiju kmetijstva, se razlikujejo: obvezni in ne obvezni.

Vsak redni slušatelj studija kmetijstva je dolžen, hoditi v predavanja o obveznih učnih predmetih natančno po predpisanem učnem načrtu.

Hoditi v predavanja o ne obveznih učnih predmetih je prepuščeno svobodnemu preudarku vsakega slušatelja.

V učnem redu se navaja v temeljnih potezah učni načrt, ki obsega tako obvezna kakor tudi tista ne obvezna predavanja, oziroma vaje, za katere je treba poskrbeti vsako leto.

Na podlagi tega učnega načrta sestavi profesorski zbor modroslovne fakultete za vsak tečaj seznamek tako obveznih kakor tudi ne obveznih predavanj in vaj in, ko ga je odobrilo c. kr. naučno ministrstvo, ga objavi kakor poseben oddelek v seznamu predavanj modroslovne fakultete.

Preskušnje.**§ 5.**

Vsak redni slušatelj studija kmetijstva, ki je za namen, oznamenjen v § 1, sub a), vpisan v matiko, mora po dovršitvi vsakega letnika kmetijskega pouka delati preskušnjo. Preskušnje, ki jih je opraviti po prvem, drugem in tretjem letniku, so preskušnje o napredovanju, kojih ugodni uspeh je pogoj za

prestop v prihodnji letnik; četrta sklepna preskušnja, ki jo je opraviti po četrtem letniku, je potrebna za doseg sklepnega izpričevala ter diploma.

Izredni slušatelji so morejo samo tedaj pripuščati k tem preskušnjam, če imajo zrelostno izpričevalo višje realke ali drugega z višjo realko enakovrednega učilišča.

Natančnejša določila o sestavi preskuševalnih komisij, o predmetih in o tem, kako se vrše te preskušnje, so v preskusnem redu.

Preskusnim kandidatom se na njihovo željo omogoči, da delajo preskušnjo tudi iz takih predmetov, ki ne spadajo k predmetom za vse slušatelje obveznih preskušenj.

Redni slušatelji imajo razen tega pravico delati preskušnjo, da dosežejo doktorsko stopnjo (primerjaj § 7).

Sklepna izpričevala. Diplomi in odhodnice.**§ 6.**

Dovršivši štiriletni učni kurz in opravivši vse štiri preskušnje dobi dijak sklepno izpričevalo o dovršitvi popolnega učnega kurza v studiju kmetijstva, v katerem je vpisati predavanja, ki jih je poslušal, ter uspehe opravljenih preskušenj.

Na podlagi tega sklepnega izpričevala in pismene naloge, ki jo je predložil, dobi dijak diplom, v katerem se izjavlja, da je bil dijak, dovršivši popolni studij kmetijstva in opravivši vse predpisane preskušnje, spoznan, da je „zadostno“, „dobro“, „prav dobro“ ali „odlično“ teoretsko izobražen za kmetijski poklic.

V vseh drugih primerih dobi dijak ob odhodu z vseučilišča za dijake modroslovja sploh predpisane odhodnice.

Doktorat.**§ 7.**

Redni slušatelji, ki dokažejo štiriletan vseučiliški studij, morejo doseči po redu rigorozov, predpisanem za modroslovne fakultete (ministrstveni ukaz z dne 16. marca 1899. l. [drž. zak. št. 56]) stopnjo doktorja modroslovja. Razprava, ki jo je predložiti po § 2 tega reda rigorozov, lahko pripada posebnemu znanstvenemu polju kmetijstva in v tem primeru bo po § 5 l. c) dotični kmetijski predmet

sestavina preskušnje iz strokovne skupine, ki jo mora opraviti kandidat.

Reševanje stvari, ki se tičejo kmetijskega studija.

§ 8.

Ne kraté delokroga, ki gre po zakonu profesorskemu zboru modroslovne fakultete in njenemu dekanu, se ustanavlja stalna komisija za vse stvari, ki se tičejo kmetijskega studija.

Komisija je sestavljena iz vseh za kmetijski studij imenovanih rednih in izrednih strokovnih profesorjev ter iz treh udov, ki jih pokliče dekan modroslovne fakultete vselej za eno učno leto izmed profesorjev, ki predavajo naravoslovne predmete. V tej stalni strokovni komisiji predseduje eden izmed rednih profesorjev kmetijskih disciplin, ki ga imenuje naučni minister na predlog modroslovnega profesorskega zbora vselej za dobo treh let za ravnatelja kmetijskega studija. Predsednik lahko povabi, ako zahteva to temeljita priprava stvari, tudi druge profesorje in docente vseučilišča, da se s posvetovalnim glasom udeležé razpravljanja o posameznih stvareh.

Tej komisiji je pošiljati vse stvari, ki se tičejo tega studija, da izreče svoje mnenje in stavi predlog, preden se rešijo.

Zlasti je tej komisiji naloženo staviti predloge:

- a) o ustanovitvi in namestitvi dotičnih učnih stolic ter o uredbi za kmetijski studij določenih zavodov in drugih znanstvenih pomočkov;
- b) o kmetijskem učnem in preskusnem redu;
- c) o določitvi seznamka predavanj, obsegajočega zlasti kmetijski studij;
- d) o letnem nastavljanju zastopnikov tistih predavanj, ki se naj vršé za posebno nagrado.

Ravnatelju kmetijskega studija je naloženo sklicovati ude komisije na posvetovanje o takih stvareh iz lastnega nagiba ali po naročilu dekana modroslovne fakultete.

Ravnatelj kmetijskega studija ima posebno dolžnost podpirati modroslovni profesorski zbor in

dekana v nadzorovanju namenu primerne uredbe kmetijskega studija, opozarjati na nedostatke v njem in staviti pripravne predloge, da se odstranijo.

Ako bi bil ravnatelj kmetijskega studija od časa do časa zadržan v izvrševanju svojih dolžnosti, prevzame te dolžnosti najprej dekan modroslovne fakultete, ki določi potem zaslišavši kmetijsko komisijo iz njene srede začasnega ravnateljevega namestnika.

Učni in preskusni red za studij kmetijstva na c. kr. vseučilišču v Krakovu.

I. Obča določila.

§ 1.

Vsak redni slušatelj, ki se posveti studiju kmetijstva z namenom, navedenim v § 1 a) ustava, ter vsak izredni slušatelj, ki je bil v zmislu § 5 ustava pripuščen h kmetijskim preskušnjam, je dolžen se strogo držati predpisanega učnega in preskusnega reda.

Vsakemu slušatelju je dano na voljo hoditi v predavanja o ne obveznih učnih predmetih, kakor si izbere sam.

§ 2.

Kako izjemo od učnega reda more izjemoma dovoliti stalna kmetijska strokovna komisija (§ 8 ustava) v imenu modroslovne fakultete takim slušateljem, ki imajo pravico biti pripuščeni h kmetijskim preskušnjam, ki prestopijo od kake druge fakultete ali vseučilišča ali višjega zenačenega učilišča, da dovršé kmetijski studij na krakovskem vseučilišču. Oprostijo se lahko zlasti od posameznih obveznih predavanj in praktičnih vaj, v katera so hodili že drugje ali za drug namen, in čas kmetijskega studija se jim lahko skrajša. Za absolvirane realce ni obvezno hoditi v predavanja o opisni geometriji in udeleževati se vaj iz tega učnega predmeta.

§ 3.

Drugi redni in izredni vseučiliški slušatelji, ki hočejo doseči samo posamezno znanje na polju kmetijstva ali temeljitejšo izobrazbo v kaki kmetijski specialni stroki, sicer po učnem redu niso omejeni v izberi predmetov in v vrstnem redu predavanja ali praktičnih vaj, v katera bodo hodili, toda h kmetijskim preskušnjam ne morejo biti pripuščeni.

§ 4.

Izjema od preskusnega reda je nedopustna; zlasti se dijaki, ki so bili drugod že preskušeni iz posameznih preskusnih predmetov, ne morejo oprostiti, da bi ne delali preskušnje iz teh predmetov.

II. Učni red.

§ 5.

Popolni kmetijski vseučiliški studij traja štiri leta.

§ 6.

Predmeti, ki jih morajo poslušati dijaki, da bodo imeli pravico biti pripuščeni h preskušnjam, so:

V I. letniku:

	Število ur na teden	
	pre-davanjej	vaj
Zimski tečaj:		
1. Opisna geometrija	2	—
2. Eksperimentalna fizika I. del	4	—
3. Anorganska kemija	5	—
4. Obča botanika	3	—
5. Anatomija in histologija domačih živali	3	—
6. Geodezija	2	—
Zootomske vaje	—	2
Botaniške vaje	—	2
Vaje v risanju in v opisni geometriji	—	3
V celem	19	7
Poletni tečaj:		
1. Organska kemija	5	—
2. Kmetijska botanika	4	—
3. Eksperimentalna fizika II. del	3	—
4. Načrt zoologije, s posebnim ozirom na živalske škodljivce	4	—
5. Obče strojeslovje	2	—

	Število ur na teden	
	pre-davanjej	vaj
6. Meteorologija	2	—
7. Mineralogija in petrografija	3	—
Vaje v tehniškem risanju	—	3
Vaje v merjenju polj	—	3
Vaje v določevanju živalskih kulturnih škodljivcev	—	1
Botaniške vaje	—	2
Mineralogijske vaje	—	2
V celem	23	11

V II. letniku:

Zimski tečaj:

1. Biološka kemija	2	—
2. Rastlinska fiziologija	4	—
3. Nauk o živinoreji I. del	3	—
4. Kmetijsko strojeslovje I. del	3	—
5. Fiziologija domačih živali	2	—
6. Obča geologija	2	—
7. Nacijonalna ekonomija	4	—
8. Kmetijsko stavbstvo I. del	2	—
Kemijske vaje	—	9
Geološke demonstracije in vaje	—	2
Vaje v stavbstvu	—	2
V celem	22	13

Ne obvezno:

Rastlinska patologija	2	—
V celem	2	—

Poletni tečaj:

1. Nauk o živinoreji, II. del, oziroma IV. del (skupno predavanje za slušatelje IV. in VI. tečaja)	4	—
2. Agrikultura kemija	5	—
3. Zemljeznanstvo	2	—
4. Kmetijsko stavbstvo, II. del	2	—
5. Kmetijsko strojeslovje, II. del	3	—
6. Nauk o reji domačih živali	5	—
7. Agrarna politika	3	—
Vaje v stavbstvu	—	2
Vaje v zemljeznanstvu	—	2
V celem	24	4

	Število ur na teden	
	pre-davanj	vaj
Ne obvezno:		
Mikrobiologija	1	—
Rastlinska patologija, II. del . . .	1	—
Načrt geološke gradnje Galicije in sosednjih dežel	2	—
Konversatorij o agrarni politiki . .	—	2
Vaje v rastlinski patologiji	—	1
Geološke ekskurzije	—	2
V celem	4	5

V III. letniku:

Zimski tečaj:

1. Nauk o pomožnem gnoju	2	—
2. Obči nauk o sajenju rastlin	6	—
3. Veterinarstvo in gojenje zdravja domačih živali, I. del	2	—
4. Nauk o živinoreji, III. del, oziroma mlekarstvo (skupno predavanje za slušatelje V. in VI. tečaja)	3	—
5. Nauk o vrtnarstvu	2	—
6. Kmetijsko izboljševalstvo, I. del . .	3	—
7. Avstrijsko državno in upravno pravo	2	—
8. Nauk o kmetijskem obratovanju, I. del (kmetijska ekonomika)	4	—
Agrikulturno-kemijske vaje	—	9
Vaje v reji domačih živali	—	2
Demonstracije iz veterinarstva . . .	—	1
Vaje v nauku o vrtnarstvu	—	1
Vaje v kmetijskem izboljševalstvu	—	2
Vaje v kmetijskem strojeslovju	—	2
Vaje v nauku o sajenju rastlin	—	2
V celem	24	19

Ne obvezno:

Elektrotehnika	2	—
Projektovanje kmetijskih stavb	2	—
V celem	4	—

Poletni tečaj:

	Število ur na teden	
	pre-davanj	vaj
1. Nauk o kmetijskem obratovanju, II. del (taksacijski nauk)	4	—
2. Veterinarstvo in gojenje zdravja domačih živali, II. del	2	—
3. Poseben nauk o sajenju rastlin, I. oziroma II. del (skupno predavanje za slušatelje VI. in VIII. tečaja)	2	—
4. Nauk o živinoreji IV. oziroma II. del (skupno predavanje za slušatelje VI. in IV. tečaja)	4	—
5. Kmetijsko izboljševalstvo, II. del	2	—
6. Načela avstrijskega civilnega prava	3	—
7. Travnništvo in pašništvo ali ne obvezni kolegij o gojenju rastlin (skupno predavanje za slušatelje VI. in VIII. tečaja)	2	—
Vaje v nauku o sajenju rastlin	—	3
Demonstracije iz veterinarstva . . .	—	1
Vaje v nauku o vrtnarstvu	—	1
Vaje v kmetijskem izboljševalstvu	—	2
Konversatorij o nauku o živinoreji	—	2
Konversatorij o nauku o sajenju rastlin	—	2
V celem	19	11

Ne obvezno:

Mikrobiologija	1	—
Projektovanje kmetijskih stavb	—	2
Agrikulturno-kemijske vaje	—	9
V celem	1	11

V IV. letniku:

Zimski tečaj:

1. Mlekarstvo, oziroma nauk o živinoreji, III. del (skupno predavanje za slušatelje VII. in V. tečaja)	3	—
2. Enciklopedija gozdoslovja, I. del . . .	3	—
3. Kmetijska tehnologija, I. del	3	—

	Število ur na teden			Število ur na teden	
	pre-davanj	vaj		pre-davanj	vaj
4. Nauk o kmetijskem obratovanju, III. del (gospodarska organizacija)	4	—	Vaje v kmetijskem strojeslovju	—	3
5. Ribarstvo	2	—	Vaje v kmetijskem izboljševalstvu	—	3
6. Finančno znanstvo	2	—	V celem :	12	15
Konversatorij o nauku o sajenju rastlin	—	2	Ne obvezno:		
Demonstracije iz veterinarstva	—	1	Mikrobiologija	1	—
Konversatorij o obratoslovju	—	2	Sajenje hmelja, lanu itd.	2	—
V celem .	17	5	Nauk o vrtnarstvu (specijalni deli)	2	—
Ne obvezno:			Čebelarstvo	1	—
Nauk o vrtnarstvu (specijalni deli)	4	—	Kmetijska tehnologija (specijalni deli)	2	—
Kmetijska tehnologija (specijalni deli)	2	—	Vaje v gojenju rastlin	—	2
Gozdoslovje (specijalni deli)	2	—	Vaje v travništvu in pašništvu	—	2
Gradnja potov in mostov	1	—	Tehnološke vaje	—	4
Gradnje na vodi	2	—	Vaje v nauku o vrtnarstvu	—	3
Ribarstvo (specijalni deli)	2	—	Samostojno delo v enem izmed institutov	—	—
Vaje v nauku o vrtnarstvu	—	2	V celem .	8	11
Tehnološke vaje	—	4			
Samostojno delo v enem izmed institutov	—	—			
V celem .	13	6			
Poletni tečaj:					
1. Specijalni nauk o sajenju rastlin, II., oziroma I. del (skupno predavanje za slušatelje VIII. in VI. tečaja)	2	—			
2. Enciklopedija gozdoslovja, II. del	3	—			
3. Kmetijska tehnologija, II. del	3	—			
4. Računovodstvo (nauk o kmetijskem obratovanju, IV. del)	2	—			
5. Gojenje rastlin (ne obvezno) ali travništvu in pašništvu (skupno predavanje za slušatelje VIII. in VI. tečaja)	2	—			
Konversatorij o obratoslovju	—	2			
Vaje v nauku o sajenju rastlin	—	2			
Demonstracije iz mlekarstva	—	2			
Vaje v kmetijskih kalkulacijah	—	2			
Demonstracije iz veterinarstva	—	1			

Dolžnost hoditi v gori naštetih in za obvezna označenjena predavanja in se udeleževati gori naštetih in za obvezne označenjenih vaj, je omejena takole:

1. Vsak slušatelj je dolžen udeleževati se samo enega izmed treh konversatorijev, predpisanih v učnem načrtu, in sicer po svoji svobodni izbi. Udeležba drugih dveh konversatorijev ni obvezna.

2. Tiste slušatelje, ki se hočejo specializirati v določni smeri, ki so si jo sami izbrali, lahko kmetijska komisija modroslovne fakultete oprosti, da jim ni treba hoditi v posamezna, v učnem načrtu navedena, sicer obvezna predavanja, ter da se jim ni treba udeleževati posameznih vaj. — V mislih se imajo taka predavanja in vaje, kojih predmet je samo v rahli zvezi s študijsko smerjo dotičnega slušatelja. Za ta namen se morajo slušatelji obrniti na ravnatelja studija kmetijstva in pri njem vložiti primerno prošnjo na kmetijsko komisijo modroslovne fakultete.

§ 7.

V mejah tega učnega načrta spiše profesorski zbor modroslovne fakultete seznamek predavanj za

vsak tečaj po določilih, veljajočih o tem, in jih sestavi v katalogu predavanj modroslovne fakultete v posebno skupino. Gledé kolegijev iz polja pravo- in državoznanstva je poprašati pravno fakulteto. Razlika od tega učnega načrta za vsak tečaj, zlasti določilo, da je tečaj vendar všteven v kmetijski učni čas, dasi ni posameznih kolegijev, je pridržano naučnemu ministru, zaslišavši modroslovni profesorski zbor.

§ 8.

Predavatelji so dolžni v določenem številu ur skleniti ves napovedani predmet.

Dotični laboratoriji in zbirke morajo biti dijakim odprti v potrebnem dnevnem času, ki se določí za to.

III. Preskusni red.

§ 9.

Vsak redni slušatelj, ki je vpisan v matico z namenom, oznamenjenim v § 1, sub a) ustava, ter vsak izredni slušatelj, ki je bil po § 5 (drugi odstavek) ustava pripušččen k prvi preskušnji, mora po dovršitvi vsakega letnika delati preskušnjo.

Preskušnje, ki jih je delati po prvem, drugem in tretjem letniku, so preskušnje o napredovanju, kojih ugodni uspeh je pogoj za prestop v prihodnji letnik; četrta sklepna preskušnja, ki jo je opraviti po četrtem letniku, je potrebna za doseg sklepnega izpričevala in diploma po § 6 ustava.

§ 10.

Te preskušnje obsegajo:

- a) pri prvi preskušnji o napredovanju tri predmete: 1. fiziko, 2. kemijo (anorgansko in organsko), 3. zoologijo (občo, z anatomijo domačih živali);
- b) pri drugi preskušnji o napredovanju štiri predmete: 1. botaniko (občo in kmetijsko v številni rastlinsko fiziologijo); 2. geologijo (z mineralogijo, petrografijo in zemljeznanstvom); 3. narodno ekonomijo (občo in specijalno, v številni agrarno politiko); 4. kmetijsko stavbstvo;
- c) pri tretji preskušnji o napredovanju štiri predmete: 1. nauk o reji domačih živali (v številni fiziologijo domačih živali); 2. kmetijsko strojeslovje; 3. načela avstrijskega civilnega,

državnega in upravnega prava; 4. agrikulturno kemijo;

- d) pri četrti, to je sklepni preskušnji, štiri predmete: 1. nauk o poljedelstvu (to je obči in specijalni nauk o sajenju rastlin); 2. nauk o živinoreji (obči in specijalni); 3. kmetijske melioracije (z merjenjem polj in niveliranjem); 4. nauk o kmetijskem obratovanju (z računstvom).

§ 11.

Preskušnje o napredovanju se vrše v zadnjih 15 dneh mesca julija (glavni rok) in prvih 15 dneh mesca oktobra (izredni rok).

Za kandidate, katerim se je v zmislu § 2 dovolil okrajšani čas studij, je rok za opravo preskušenj določiti v odloku, ki dovoljuje okrajšavo, v vsakem posameznem primeru.

§ 12.

Za pripustitev k preskušnji mora kandidat pismeno prositi pri predsedniku dotične preskuševalne komisije in svoji prošnji priložiti naslednje izkaze:

1. Zrelostno izpričevalo ali listino, ki ga nadomešča;
2. knjigo zglasilnico z dokazom, da je kandidat pred vsako preskušnjo o napredovanju v redu hodil v vse obvezne kolegije (predavanja in vaje) prejšnjega, oziroma prednjega letnika, in pred sklepno preskušnjo v vse obvezne kolegije vseh štirih letnikov, eventualno da je bil oproščen hoditi v kolegije po § 2 ali § 6;
3. potrdilo, da je v kvesturi plačal preskusno takso;
4. kadar se zglaši k drugi, oziroma k tretji preskušnji o napredovanju: izpričevalo o uspešno opravljeni prvi, oziroma obeh prvih preskušnjah o napredovanju, kadar se zglaši k sklepni preskušnji izpričevala o uspešno opravljenih treh preskušnjah o napredovanju.

Vse te listine je priložiti v izvorniku in predložene morajo biti komisiji, dokler se vrši preskušnja.

Ako hoče kandidat doseči diplom, mora razen tega priložiti izpričevalo o diplomskem delu, ki ga je izdelal.

Gledé izbere tem za diplomsko delo ter gledé presojanja vrednosti takega dela, veljajo naslednji predpisi:

a) Pisana ali tiskana razprava obsegaj studijo o svobodno izbrani temi, sestavljeno na podlagi opazovalnega gradiva, ki ga je zbral kandidat sam, iz kmetijskega predmeta, ki je v kmetijskem studiju zastopan z učno stolico. Ta razprava ali imej značaj majhnega znanstvenega prispevka ali obsegaj kmetijsko-fiziografski, oziroma kmetijski popis. Vsebina tega dela naj vsekakor dokaže, da je kandidat usposobljen kmetijske probleme kritično obravnavati, oziroma dejansveno gradivo, ki ga je nabral na licu mesta, kritično obdelati in znanstveno osvetliti.

Ob presoji je prav tako gledati na samostojnost obdelovanja in temeljitost znanja kakor na jasnost v mislih in izražanju;

b) razpravo je predložiti predsedniku IV. kmetijske preskuševalne komisije (§ 15 in 16) ali pred kmetijsko sklepno preskušnjo ali k večjemu po preteku enega leta po tej preskušnji. Predsednik jo odkaže zastopniku dotične učne stolice kakor poročevalcu, da izreče svoje mnenje.

Ako ni za to poklicanega profesorja, se lahko privzame tudi privatni docent dotične ali bližje sorodne stroke, da izreče to mnenje.

c) predsednik IV. preskuševalne komisije določi za preskušnjo znanstvene vrednosti razprave primerno dobo;

d) za preskušnjo razprave poklicani poročevalci poda obrazloženo pismeno mnenje o njej in izreče, ali je smatrati, da zadošča za dosego diploma. To mnenje mora kandidat predložiti predsedniku IV. kmetijske preskuševalne komisije;

e) dela, ki jih je za preskušnjo razprave poklicani poročevalci spoznal za nezadostna, je predložiti IV. preskuševalni komisiji, kateri je pridržano, da na podlagi natančne preskušnje razprave končno veljavno izreče, ali je kandidatu podeliti diplom;

f) ako se vložena razprava spozna za nezadostno, je kandidatu najraneje po preteku šestih mesecev, oziroma, če je še enkrat zavrnjena, po preteku enega leta dano na voljo izročiti novo razpravo.

Kandidatje, kojih razprava je bila tretjkrat zavrnjena, so za vedno izključeni od dosege diploma.

g) Taksa za presojanje predložene razprave znaša 30 kron. Razdeli se med presojevalcem in predsednikom IV. kmetijske preskuševalne komisije tako, da pride na presojevalca 20 kron, na predsednika IV. preskuševalne komisije pa 10 kron.

§ 13.

Prošnje za pripustitev k preskušnji v julijskem roku je vlagati v prvih desetih dneh mesca julija, zglasitve k preskušnjam v oktobrskem roku pa najdalje do konca julija ter dokazati okolnosti, ki opravičujejo ta izredni rok.

Predsednik mora preskusiti prošnje in priloge in, ako ni zadržka zoper pripustitev k preskušnji, jo takoj dovoliti s kratkim odlokom na prošnji sami. V dvomnih primerih je pripustitev odvisna od privoljenja kmetijske strokovne komisije (§ 8 ustava).

§ 14.

Po sklepu zglaševalnega roka presodi predsednik z ozirom na število kandidatov in na število izpraševalcev, kar jih je, ali zadošča postaviti eno preskuševalno komisijo ali je sestaviti dve ali več hkratu preskušujočih specialnih komisij. Nadalje določi število dni preskušnje ter za vsakega kandidata dan, katerega, in če poslujeta dve ali več komisij, tisto komisijo, pred katero mora priti vsak izmed kandidatov, in skrbi, da se tako urejeni seznemek razglasi ter nabije na črni deski.

§ 15.

Za vsako teh štirih preskušenj je posebna preskuševalna komisija.

Pri vsaki izmed njih poslujejo najprej za izpraševalce profesorji in po potrebi tudi docenti vseučilišča, ki predavajo dotične preskusne predmete za kmetijski studij.

Ako je preskusni predmet v predavanjih razdeljen med več profesorjev ali ako predava isti predmet v kmetijskem studiju več profesorjev, spadajo vsi k preskuševalni komisiji in jih je menjaje privzemati k preskušnjam.

Naučni minister lahko pokliče, če je potreba, poprašavši modroslovni profesorski zbor, tudi druge

vseučiliške profesorje in docente ter vseučilišču ne pripadajoče osebe za izpraševalce za določen preskusni predmet vselej na tri leta.

§ 16.

Iz števila izpraševalcev imenuje naučni minister za vsako teh štirih preskušanj po enega predsednika in njegovega namestnika za dobo šestih let.

Ako sta oba zadržana, prevzame predsedstvo po službenih letih najstarejši ud preskuševalne komisije.

Predsednik, imenovani namestnik in vsi izpraševalci so glavna komisija, iz katere sestavi predsednik po svojem preudarku komisijo za posamezna preskusna dejanja (specijalne komisije).

§ 17.

Z ozirom na preskusne predmete, oznamene v § 10, so torej specijalne komisije pri prvi preskušnji o napredovanju sestavljene iz treh, pri drugi in tretji preskušnji o napredovanju ter pri sklepi preskušnji iz štirih udov.

§ 18.

Vsak kandidat mora priti k preskušnji dne, ki mu je določen. Ako ne pride, mora trpeti škodo, ki nastane iz tega. Vsi kandidatje, katerim je za opravo preskušnje določen isti dan, morajo priti ta dan pred začetkom preskušnje in biti navzoči dotlej, da so opravili preskušnjo.

§ 19.

Menjava dnevov preskušnje med dvema ali več kandidati je dopustna samo s predsednikovim dovoljenjem in, ako obstojé specijalne komisije, samo s pogojem, da se z menjavo ne menja za kandidate naprej določeni oddelek komisije.

§ 20.

Preskušnje se vršé ustno in javno. Ves čas, dokler trajajo preskušnje, morajo biti navzoči vsi udje specijalne komisije.

Preskušnja, ki se more vršiti skupaj s tremi kandidati največ, traja iz enega predmeta za enega kandidata najmanj 15 in najdalje 30 minut.

Ta doba se more skrajšati samo tedaj, kadar pokaže kandidat popolno neznanje predmeta.

§ 21.

Po sklepu preskušnje se umakne komisija na posvetovanje in glasovanje o uspehu preskušnje; pri tem je javnost izključena.

Najprej se izreče izpraševalec o tem, ali smatra preskušnjo iz svojega predmeta za prebito ali ne in katero cenilo zasluži kandidat. O tem glasuje komisija po prejšnji diskusiji, in sicer o vsakem predmetu posebej.

Uspeh preskušnje v posameznih disciplinah se klasifikuje s cenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ ali „nezadostno“ in se dožene s sklepom komisije.

Kadar se sklepa, odloča večina glasov; ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednikov glas.

Iz glašovanja o posameznih predmetih se pokaže, ali je kandidat aprobiran ali reprobiran.

Nobena preskušnja se ne more smatrati za prebito, pri kateri je dobil kandidat tudi le iz enega predmeta „nezadostno“ cenilo.

Iz kvalifikacije uspehov v posameznih preskusnih predmetih se dožene v sklepnem cenilu, ali se je kandidat s preskušnjo izkazal za „usposobljenega“ ali „z odliko usposobljenega“ iz vseh ali nekaterih predmetov ali je reprobiran.

Preskusni zapisnik vsakega kandidata podpisajo predsednik in vsi udje preskuševalne komisije.

§ 22.

Ako kandidat pri preskušnji, vršeči se v julijem roku, samo iz enega predmeta ni odgovoril, se lahko pripusti, da popravi brezuspešno ostalo posamezno preskušnjo pred celo komisijo v oktoberskem roku. Ako dobi tedaj zopet cenilo „nezadostno“, ali ako ne pride, se ne sme pripustiti k nikakj nadaljnji popravljalni preskušnji.

Za kandidate, ki so bili v oktoberskem roku pripuščeni k celi preskušnji, se določi v primeru njihove reprobacije iz enega predmeta ponavljalni rok v nepresežnem roku dveh mesecev samo tedaj, ako je bil uspeh njihove preskušnje v ostalih preskusnih predmetih klasifikovan vsaj s cenilom „dobro“. V vsakem drugem primeru se spozna, da je kandidat popolnoma reprobiran. Kandidatje,

katerim se je po preskušnji, ki se je vršila v oktoberskem roku, določil ponavljalni rok v nepresežnem roku dveh mesecev, se morejo v tej dobi začasno vzprejeti v prihodnji letnik. Njihov dokončni vzprejem v prihodnji letnik je odvisen od dobrega uspeha popravljalne preskušnje.

Za kandidate, ki so bili izjemoma na podlagi posebnega odobri la sè strani c. k. ministrstva pripušèeni k preskušnji v izrednem roku, to je niti v juliju niti v oktoberskem roku, se v nobenem primeru ne določajo ponavljalni rokovi za popravljarno preskušnjo. V takih primerih se kandidat dokonèno reprobira, ako je bil uspeh preskušnje nezadosten, èe tudi samo iz enega predmeta.

§ 23.

Kandidat, ki ni prišel k preskušnji o napredovanju, ali ki je bil pri njej reprobiran, se ne sme vpisati v prihodnji letnik, temveè mora ponavljati isti letnik in na koncu letnika še enkrat delati preskušnjo iz vseh predmetov. Reprobirani kandidat je pri tem oprošèen hoditi še enkrat v tista predavanja, ki ali niso bila predmet dotiène preskušnje ali iz katerih je dobil pri preskušnji najmanj „dobro“ cenilo. Na mesto teh predavanj sme reprobirani kandidat — toda samo s privoljenjem ravnatelja studija kmetijstva — hoditi v posamezna predavanja prihodnjega letnika, ako ne kolidirajo s tistimi, ki jih je dolžen ponavljati. Pri ponavljalni preskušnji se lahko kandidat oprostí od oprave preskušnje iz tistih predmetov, iz katerih je dobil pri prvi preskušnji najmanj „dobro“ cenilo.

Kandidatom, ki so bili reprobirani pri tretji preskušnji o napredovanju, ima kmetijska komisija modroslovne fakultete pravico izjemoma dovoliti vpis v èetrú letnik; nikakor pa se ne sme pri tretji preskušnji o napredovanju reprobirani slušatelj pripustiti k sklepní preskušnji, preden ni prebil ponavljalne preskušnje.

Ne prebita preskušnja se sme ponavljati samo enkrat. Še enkrat ponavljati preskušnjo sme dovoliti samo nauèni minister na predlog preskuševalne komisije.

§ 24.

Konèni uspeh preskušnje se razglasi javno takoj po sklepu posvetovanja in se zabeleži tudi v kandidatovi knjigi zglasilnici, pritisnivši pečat.

Pri prvi ali drugi preskušnji o napredovanju reprobiran kandidat ne sme preskušnje prej ponav-

ljati nego v prihodnjem julijskem roku. Pri tretji preskušnji o napredovanju reprobiran kandidat, kateremu je kmetijska komisija dovolila vpis v èetrú letnik, ima pravico ponavljati ne prebito tretjo preskušnjo o napredovanju že na koncu zimskega teèaja. Ako se kandidat reprobira pri sklepní preskušnji, doloèi kmetijska komisija dobo, pred koje potekom se kandidat ne sme pripustiti k ponavljalni preskušnji. Ta doba mora trajati najmanj šest mesecev.

§ 25.

Vsak redni slušatelj, ki je vpisan v matico z namenom, oznamenjenim v § 1, sub a), ustava, ter vsak po § 5 ustava k preskušnjam pripušèeni izredni slušatelj ima pravico na svojo željo delati dopolnilno preskušnjo iz tistih predmetov, ki po § 10 uènega in preskusnega reda niso obseženi v obveznih preskušnjah o napredovanju, kakor na primer iz nauka o vrtnarstvu, kmetijske tehnologije, nlekarstva, enciklopedije gozdoznanstva, ribarstva itd.

To dopolnilno preskušnjo dela kandidat pred docentom dotiènega predmeta, v navzoènosti predsednika IV. preskuševalne komisije, ki doloèa tudi rokove dopolnilnih preskušenj v meri, kakor se oglašajo kandidatje za nje.

O uspehu vsake prebite dopolnilne preskušnje prejme kandidat posebno zaèasno izprièevalo, ki ga je podpisal izpraševalc in predsednik IV. preskuševalne komisije.

Uspehi prebitih dopolnilnih preskušenj se posebej zaznamujejo razen tega v sklepnem izprièevalu, ki ga prejme dijak, ko je dovršil štiriletni studij in opravil vse štiri preskušnje.

§ 26.

O uspešno opravljeni preskušnji se izdajajo preskusna izprièevala. V njih naj bodo poleg kandidatove rodovnice in navedbe njegovega izobraževanja, potem dneva, katerega je opravil preskušnjo, tako cenila iz posameznih preskusnih predmetov kakor tudi sklepno cenilo.

Izprièevala naj podpišejo predsednik in vsi izpraševalci in potrdé se naj s pečatom preskuševalne komisije.

§ 27.

Vsak kandidat mora plaèati preskusno takso, ki se doloèa za prvo preskušnjo o napredovanju,

oziroma ustrezno ponavljalno preskušnjo, z 28 K za vsako, za drugo in tretjo preskušnjo o napredovanju ter za četrto (sklepno) preskušnjo, oziroma za ustrezno ponavljalno preskušnjo s 35 K za vsako, za vsako ne obvezno dopolnilno preskušnjo (to je iz enega predmeta) s 14 K, za popravljalno preskušnjo po prvi preskušnji o napredovanju s 16 K, za popravljalno preskušnjo po drugi in tretji preskušnji o napredovanju ali po četrti (sklepni) preskušnji z 20 K.

Položena mora biti, preden se kandidat zglašuje k preskušnji. Taksa se plača v vseučiliški kvesturi proti vročitvi prejemnega potrdila, ki ga kandidat izroči predsedniku preskuševalne komisije s kolkom za preskusno izpričevalo vred, kadar se zglašuje k preskušnji.

Nikdo se ne more oprostiti od plačila preskusne takse.

§ 28.

Predsednik vsake komisije, oziroma njegov namestnik naj na koncu prevzame od vseučiliške kvesture ves donos vplačanih taks, naj napravi načrt razdelitve, ga naznani z okrožnico izpraševalcem in pošlje kratkim potom kvoto, ki pride na vsakega.

Tako pri obveznih preskušnjah o napredovanju in pri sklepni preskušnji kakor tudi pri ponavljalnih in dopolnilnih preskušnjah gre od zneska vsake pre-

skusne takse 7 K predsedniku dotične preskuševalne komisije in 7 K vsakemu izpraševalcu.

Pri popravljalnih preskušnjah gredó od zneska vsake preskusne takse 4 K predsedniku dotične preskuševalne komisije, 4 K pa vsakemu izpraševalcu.

§ 29.

O uspehih preskušenj naj poda predsednik vsake komisije na koncu študijskega leta sklepno poročilo in modroslovna fakulteta naj ga predloži naučnemu ministru najkasneje v 14 dneh po preteku jesenskih počitnic po namestništvem prezidiju.

Poročilu je priložiti statistično tabelo v dveh izvodih in duplikat tabele je hkratu vposlati naravnost c. kr. statistični osrednji komisiji na Dunaju.

§ 30.

Ta učni in preskusni red dobi moč z učnim letom 1911/12 za slušatelje I. letnika, z učnim letom 1912/13 za slušatelje I. in II. letnika, z učnim letom 1913/14 za slušatelje I., II. in III. letnika, in z učnim letom 1914/15 za slušatelje vseh štirih letnikov kmetijskega studija na modroslovni fakulteti c. kr. vseučilišča v Krakovu.

Bráf s. r.

Hussarek s. r.

